

MUZICA

TEATRUL LIRIC
DIN CONSTANȚA

Opera

TREI GENERAȚII

de Sergiu Sarchizov
după drama Luciei Demetrius

Prezentarea în premieră absolută a operei *Trei generații* de Sergiu Sarchizov, la Teatrul liric din Constanța, este un eveniment remarcabil pentru actuala stațiune. Compusă cu ani în urmă, lucrarea a fost interpretată pentru prima oară în concert, în cadrul Radioteleviziunii (19 decembrie 1968), așteptând îndelung lumina raupci. Acest răstimp, de la prima audiție la premiera scenică, greu explicabil, apare acum nedrept dacă primum indeaproape incontestabilele merite ale partiturii muzicale. Compozitorul și-a propus un interesant transfer, de la teatrul de proză la spectacolul muzical, pornind de la una dintre lucrările ce au cunoscut un mare succes în fața publicului,

succes datorat nu numai tematicii, ci și unei evidente stăpîniri a meșteșugului scriitoricesc. Lucia Demetrius, autoarea piesei, avea să colaboreze cu Sergiu Sarchizov la alcătuirea libretului de operă. conștientă fiind că textul teatral oferă muzicii un raport generos, situații interesante și personaje complexe. Într-adevăr, în vecinătatea unor mijloace de exprimare oarecum diferite, piesa inspiratoare nu pierde din atractivitate, nu apare sărăcită. Dimpotrivă, se pot stabili momente în care sensurile își dezvăluie o mai interesantă linie de evoluție, căci, prin intermediul muzicii, liniile de forță ale dramaturgiei își găsesc continuitatea, argumentarea, în evoluția destinului personajelor. Nu numai pitorescul transformărilor de vîrstă, sau cel al schimbării climatului social, se evidențiază cu mai mare pregnanță. Compozitorul subliniază unele confluente ale înțeleșurilor acțiunii, ale argumentării expresive a caracterelor, avînd de asemenea avantajul unei economii a textului, în favoarea profundizării ideilor. Elemente specifice genului operei, neocolite de cei doi autori, trasează cu claritate caracterele principale și cele episodice, stabilind o limpede demarcație între pitoresc, caricatură și trăire intensă. Sînt diferite grade de abordare a personajelor, ce nu trădează modelele, dar le fac mai lapidare, insistînd asupra dominantelor psihologice și înlăturînd, adesea, abundența anecdoticii. Nu înseamnă că ne aflăm în fața unei piese simplificate artificial, ci că, atît libretista, cît și compozitorul, au găsit, în majoritatea cazurilor, soluții viabile, pentru un mod de comunicare modificat față de original.

Romfilla
Radu
(Ruxandra)
și
Luminița
Teleabă
(Domnișoara
Macri)

Opera se ascultă fără efort, Sergiu Sarchizov fiind un meloclist generos, un muzician cu simțul conflictului dramatic, și, totodată, cu intuiția culorilor, în glasuri și orchestrație. Pornind de la această impresie, să remarcăm că spectacolul constănțean se urmărește lesne, este clar și condus fără ezitări, ceea ce este meritul realizatorului muzical — dirijorul Constantin Daminescu —, al regi-zorului — Ion Maximilian — și, nu în ultimul rând, al interpreților. Spectacol de echipă, având șanse să intereseze publicul și dincolo de primele ridicări de cortină ale premierei, opera *Trei generații* oferă amatorilor genului, câteva creații memorabile. În primul rând, portretul plin de emoție și nuanțe al Ruxandrei, urmărit de soprana Romfilia Radu cu delicatețe și varietate a mijloacelor, cu bună gradație a evoluției și capacitate de a susține în întregime partitura, nu lipsită de dificultăți. În jurul acestui personaj, asemenea unui sistem echilibrat de centrul gravitațional, apar ceilalți eroi, cu variate șanse de a fi reținuți de memoria publicului. Prin pitoresc și sens al comediei amare, Luminița Teleabă aduce accente personale, în jocul muzical-actoricesc, cerut de rolul Domnișoarei Macri. Celelalte roluri feminine apar acoperite cu onestitate, dar fără prea mult atașament pentru atra-

gerca simpatiei publicului, la marginea dintre participarea funcțională și dorința de a plăcea (Bucura Iordănescu, Margareta Andriescu, Veronica Diaconu). În ceea ce privește galeria rolurilor bărbătești, variată în timbralitate și caracteristici ale partiturii, putem remarca mai ales unele prezențe de teatru muzical (Sofronie Cadariu, în Ioniță), unele intenții de compoziție (Iuliu Pușcașu), alături de prestări fără efect (Gheorghe Țirea), comice fără intenție (Radu Tofănel Popescu) și absențe totale (Gheorghe Arnăutu). O excepție trebuie semnalată, în vedeta colectivului constănțean, baritonul Victor Axinte, care cîntă și interpretează cu distincție, și cu o preocupare asupra calității ce îi explică constantul succes de public. Dacă scenografia lui Mihai Tofan este oarecum cantonată în lipsa de inspirație a unei colaborări neangajate, în ceea ce privește orchestra și corul, cei doi dirijori (C. Daminescu și Boris Cobasnian) și-au manifestat entuziasmul de a pleda pentru o lucrare românească meritorie. Urmărind spectacolul, am sperat că, odată montată, lucrarea va avea o viață scenică pe măsura calităților ei, și că, poate, televiziunea va veni în întâmpinarea artiștilor, păstrînd pe peliculă muzica și imaginea.

Grigore CONSTANTINESCU

„Rampă“, acum 50 de ani mai 1931

Tânase e în mare încurcătură: „Cărăbușul“ are nevoie de câteva bale-rine, iar la concurs s-au prezentat... 300 de candida-te! ● Incepe cariera in-ternațională a *Omului cu mîrjoaga*. După Berlin, Gogu Ciprian își poartă nărăvașul armăsar la Praga. ● Moștenind de la ilustrul său părinte doar gustul pentru insolit, pic-torul Alexis Macedonski înființează, într-o sală de pe Schitu Măgureanu, gru-parea teatrală *Zig-Zag*. Se dramatizează scene din *Divina Comedie*, dar en-tuziasmul tinerilor Dinu Macedonski (actor, jucînd pînă prin anii '50) și Ser-giu Dumitrescu nu e de-a-juns... ● Ion Manolescu reia, la Național, *Hamlet* (il jucase, la Craiova, prin

1925). Contemporanul no-stru, maestrul Brancomir, joacă... umbra regelui ucis! ● În sfîrșit, Camil Petrescu are motive de mulțumire. Societatea Scri-itorilor Români îi acordă premiul pentru roman. I. A. Bassarabescu, Mihail Dragomirescu, Perpessicius, Ion Marin Sadoveanu și-au dat votul pentru *Ultima noapte de dragoste, înțita noapte de război* (se tipă-rește a doua ediție). ● Ionel Teodoreanu se în-toarce la unele sale. Direc-ția Naționalului ieșean e preluată de poetul Mihai Codreanu (profesor la Con-servator). ● Profesoara Lucia Sturdza Bulandra anunță spectacolul de pro-ducție al clasei sale — *Co-media zorilor* de Mircea Ștefănescu. Ce nemiloasă

ești, vreme! Doar două nume „s-au păstrat“: El-vira Petreanu și Mihai Po-pescu. ● Gurile rele spun că succesele regizorului Soare Z. Soare stau în „arta“ întocmirii distribu-ției. Așa să fie? Oricum, fericiți cei ce văd *Anna Karenina* cu Maria Filotti, cu Ion Manolescu în Ka-renin, cu Nicu Bălțățeanu în Wronski, cu G. Calbo-reanu, V. Valentinianu, I. Finteșteanu, Ion Sîrbul, Pop-Marțian, Aurel Atha-nasescu, Grigore Mărcu-lescu, Ana Luca, Elvira Godeanu, Eugenia Zaharia, Natașa Alexandra... ● La „Majesticul“ de azi, Ma-ria Ventura se pregătește pentru stagiunea estivală. Leny Caler, Maria Mohor, George Vraca și Ion Ian-covescu repetă într-o co-medie „de mare succes la Paris“. Se putea altfel? ● Liviu Rebreanu a pre-dat Editurii „Cartea româ-nească“ romanul *Răscoală*.

I. N.